

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Moniky Javorové a soudců JUDr. Miroslavy Honusové a JUDr. Petra Hluštíka, Ph.D., ve věci

žalobce: **Gbagbos systém a. s.**
sídlem Dlouhá třída 1161/97, 736 01 Havířov – Podlesí
zastoupený advokátem Mgr. Martinem Brudným
sídlem EVB advokátní kancelář s. r. o., Poděbradova 1243/7, 702 00 Ostrava
– Moravská Ostrava

proti
žalovanému: **Finanční úřad pro Moravskoslezský kraj**
sídlem Na Jízdárně 3162/3, 709 00 Ostrava

o žalobě na ochranu proti nečinnosti

takto:

I. Finančnímu úřadu pro Moravskoslezský kraj **se ukládá povinnost** rozhodnout ve věci dodatečného daňového přiznání žalobce ze dne 22. 12. 2020, a to ve lhůtě dvou měsíců od právní moci tohoto rozsudku.

II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 10 228 Kč ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokáta Mgr. Martina Brudného, se sídlem EVB advokátní kancelář s. r. o., Poděbradova 1243/7, 702 00 Ostrava – Moravská Ostrava.

Shodu s prvopisem potvrzuje

Odůvodnění:

1. Podanou žalobou označenou jako žaloba proti nečinnosti správního orgánu dle § 79 a násl. zákona č. 150/2002 Sb. soudního řádu správního, v platném znění (dále jen s. ř. s.) se žalobce domáhal vydání rozsudku, jímž by soud žalovanému uložil povinnost rozhodnout ve věci dodatečného daňového přiznání žalobce ze dne 22. 12. 2020.
2. V podané žalobě žalobce uvedl, že v daňovém přiznání k dani z příjmů právnických osob žalobce zahrnul do příjmů za zdaňovací období od 1. 1. 2016 do 30. 6. 2017 výnos z pohledávky za společností FAU s. r. o. (dále jen „FAU“) na základě započtené pohledávky vůči tomuto subjektu. Dne 3. 11. 2020 byla žalobci doručena předžalobní výzva společnosti FAU ve věci jejího nároku za žalobcem na zaplacení kupní ceny za dodané pohonné hmoty. Žalobce v návaznosti na tuto skutečnost požádal daňového poradce společnost ABC.TAXES, s. r. o. (dále jen „daňový poradce“) o posouzení daňové právních dopadů případné neúčinnosti jednostranného započtení pohledávky vůči společnosti FAU žalobcem. Daňový poradce ve stanovisku ze dne 27. 10. 2020 doporučil žalobci podat dodatečné daňové přiznání k dani z příjmů právnických osob za předmětné zdaňovací období (dále jen „dodatečné daňové přiznání“). Žalobce proto dne 22. 12. 2020 podal dodatečné daňové přiznání, v němž do výnosů nezahrnul výnos z pohledávky vůči společnosti FAU. V důsledku dodatečného daňového přiznání vznikl žalobci daňový přeplatek na dani z příjmů právnických osob (dále jen „DPPO“) za zdaňovací období 1. 1. 2016 – 31. 6. 2017.
3. Správce daně vydal dne 27. 1. 2021 výzvu, kterou žalobce vyzval k odstranění vad dodatečného daňového přiznání, kdy vadu spatřoval v tom, že žalobce údajně nedostatečně specifikoval datum, kdy zjistil důvod pro podání dodatečného daňového přiznání. Žalobce reagoval přípisem ze dne 11. 2. 2021, v němž správci daně opětovně sdělil, že důvodem podání dodatečného daňového přiznání bylo stanovisko a právní rozbor daňového poradce ze dne 27. 11. 2020 v reakci na předžalobní výzvu společnosti FAU. Tímto stanoviskem se žalobce dozvěděl o skutečnostech svědčících o tom, že by jeho daňová povinnost mohla být nižší a v následujícím měsíci proto podal dodatečné daňové přiznání.
4. Správce daně vyrozuměním ze dne 10. 3. 2021 vyrozuměl žalobce o tom, že došlo k marnému uplynutí lhůty k odstranění vad podání, která byla stanovena výzvou správce daně ze dne 27. 1. 2021, a proto správce daně dodatečné daňové přiznání shledal neúčinným. V odůvodnění dále správce daně uvedl, že žalobce znal důvody pro podání dodatečného daňového přiznání již v roce 2017, a proto podal-li dodatečné daňové přiznání až 22. 12. 2020, učinil tak opožděně, neboť proměškal lhůtu k jeho podání ve smyslu § 141 odst. 2 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, v platném znění (dále jen „daňový řád“).
5. Následně dne 27. 4. 2021 byla žalobci doručena výzva správce daně k podání dodatečného daňového přiznání k DPPO za období 1. 7. 2018 do 30. 6. 2019 z důvodu neúčinnosti shora uvedeného započtení pohledávek mezi žalobcem a společností FAU, v důsledku čehož nedošlo k zániku dluhu správce daně vůči společnosti FAU ve výši 86 103 980 Kč, takže žalobce i nadále eviduje dluh vůči společnosti FAU v této výši, který je více než 30 měsíců po splatnosti a žalobce tudíž měl zvýšit svůj výsledek hospodaření o částku odpovídající neuhrazenému dluhu vůči společnosti FAU. Žalobce na tuto výzvu správce daně nereagoval a dodatečné daňové přiznání nepodal z toho důvodu, že správce daně se doposud odmítl zabývat dodatečným daňovým přiznáním ze dne 22. 12. 2020. Žalobce se obává, že aktuální postupy správce daně směřují ke dvojímu zdanění téhož příjmu, a to

jednou na straně výnosů z příjmu plynoucího ze započtení a podruhé na straně nákladů v důsledku neuznání nákladů v podobě údajně nezaplaceného dluhu.

6. Žalobce dále doplnil, že Odvolací finanční ředitelství vyrozuměním ze dne 6. 1. 2022 o odložení podnětu k ochraně před nečinností podle § 38 odst. 4 daňového řádu sdělilo žalobci, že v postupu správce daně neshledalo žádnou nečinnost, a proto podnět žalobce odložilo.
7. V další argumentaci žalobce zdůraznil, že podáním řádně zdůvodněného dodatečného daňového přiznání dne 22. 12. 2020 bylo zahájeno doměřovací řízení ve smyslu § 141 daňového řádu, z něhož vyplynula správci daně povinnost o tomto dodatečném daňovém přiznání meritorně rozhodnout. Žalobce přitom odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) sp. zn. 3 Afs 56/2015. Správce daně tak byl povinen vydat meritorní rozhodnutí, jímž by vydal dodatečný platební výměr, kterým by zmiňovanou pohledávku „oddanil“ anebo alternativně měl vydat rozhodnutí, jímž by řízení o dodatečném daňovém přiznání zastavil. Žalobce dále namítl, že posouzení, zda žalobce dodatečné daňové přiznání podal v rámci zákonem předpokládané lhůty, je právním posouzením samotného dodatečného daňového přiznání. Správce daně nejprve musí zkoumat, zda byla dodržena lhůta pro podání dodatečného daňového přiznání a následně zkoumá, zda jsou splněny podmínky pro „oddanění“ dříve zdaněného příjmu. Posouzení zachování lhůty pro podání dodatečného daňového přiznání je otázkou právní, v mnoha případech složitou, kterou nelze vyřídit prostřednictvím vyrozumění o neúčinnosti podání. Žalobce v této souvislosti poukázal na rozsudek NSS sp. zn. 2 Afs 363/2019. Žalovaný svým postupem znemožnil žalobci i proti případnému rozhodnutí o zastavení řízení brojit opravným prostředkem – odvoláním, příp. následně správní žalobou proti rozhodnutí podle § 65 s. ř. s.
8. Za daného stavu se tak žalobce nachází v právním vakuu, neboť se nemůže po věcné stránce bránit závěrům správce daně, když vyrozumění o neúčinnosti podání nelze napadnout řádným opravným prostředkem.
9. Na základě shora uvedené argumentace žalobce dospěl k závěru, že správce daně je při vyřizování jeho dodatečného daňového přiznání nečinný. Tvrzená nečinnost spočívá v tom, že správce daně o žalobcově dodatečném daňovém přiznání ze dne 22. 12. 2020 nerozhodl meritorně, když je namísto toho v rozporu s § 74 daňového řádu posoudil jako neúčinné. Pro takový postup však nebyly splněny zákonem stanovené podmínky. Žalobce totiž na výzvu správce daně k odstranění vad podání ze dne 27. 1. 2020 věcně reagoval a správci daně vysvětlil důvody jeho podání, včetně okamžiku zjištění rozhodné skutečnosti pro jeho podání. Správce daně byl proto povinen dodatečné daňové přiznání věcně projednat. Podle žalobce je dána nečinnost správce daně podle § 38 odst. 1 písm. c) i podle § 38 odst. 2 daňového řádu a žaloba je důvodná.
10. Žalovaný ve vyjádření uvedl, že reakcí žalobce na výzvu k odstranění vad dodatečného daňového přiznání nedošlo podle správce daně k prokázání včasného podání dodatečného daňového přiznání na daň nižší, o čemž správce daně žalobce vyrozuměl. Žalobci byla dána možnost zjištěnou vadu odstranit a datum zjištění řádně zdůvodnit. Správce daně se shoduje s žalobcem v tom, že posouzení včasnosti podání je „předstupněm“ samotného posouzení hmotněprávních podmínek pro snížení dříve tvrzené daně. Správce daně má za to, že právě pro tento charakter je nutné tuto podmínku vyhodnotit již na počátku, tj. před zahájením doměřovacího řízení, jehož smyslem je změnit výši poslední známé daně.

11. Pokud by žalovaný postupoval způsobem, jenž navrhuje žalobce, tj. obdržené dodatečné daňové přiznání by shledal přípustným, avšak pro opožděnost by takto zahájené řízení zastavil, neměl by žalobce do vydání rozhodnutí o zastavení řízení možnost datum zjištění jakkoliv specifikovat a upřesnit. Za postupu zvoleného správcem daně však daňový subjekt měl možnost zjištěnou vadu odstranit.
12. Správce daně zdůraznil, že vyhodnocení dodatečného daňového přiznání správcem daně bylo řešeno také v rámci řízení o stížnosti, přičemž žalobce nevyužil práva na prošetření způsobu vyřízení stížnosti nadřízeným správcem daně ve smyslu § 261 odst. 6 daňového řádu. Žalovaný tak nesouhlasí s žalobcem, že se žalobce dostal do právního vakua, když sám možného procesního nástroje nevyužil.
13. Při posouzení data zjištění rozhodné okolnosti pro podání dodatečného daňového přiznání podle § 141 odst. 1 daňového řádu správce daně uvedl, že žalobci byla skutečnost, pro kterou dodatečné daňové přiznání podal, známa již v r. 2017 a lhůta podle § 141 odst. 2 daňového řádu tak byla zmeškána, což vyjádřil v odůvodnění svého vyrozumění.
14. Správce daně neshledal, že by byl povinen ve věci vydat meritorní rozhodnutí, když dodatečné daňové přiznání ze dne 22. 12. 2020 vyhodnotil jako nezpůsobilé k projednání, resp. vyměření daně, když daňový subjekt dostatečně nedoložil datum zjištění důvodu pro podání dodatečného daňového přiznání na daň nižší.
15. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby.
16. Krajskému soudu je z úřední činnosti známo, že žalobce v nyní souzené věci podal již dne 10. 5. 2021 žalobu, kterou označil jako žalobu proti nezákonnému zásahu správního orgánu podle § 82 a násl. s. ř. s. Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 10. 2. 2022 č. j. 22 A 38/2021-25 tuto žalobu odmítl pro nesplnění podmínek řízení. Ve svém rozhodnutí poukázal na svůj dřívější rozsudek ze dne 23. 4. 2015 č. j. 22 A 77/2014-45, ve kterém vyslovil, že v případě omisivního zásahu správce daně není prostředkem ochrany, který daňové předpisy nabízejí, ani stížnost ani prošetření způsobu vyřízení stížnosti a prostředkem nápravy je podnět proti nečinnosti podle § 38 daňového řádu. Za tehdy posuzovaného stavu věci však žalobce nevyužil postupu podle § 38 daňového řádu, tj. nevyčerpal prostředky, které mu procesní předpis platný proti řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti (§ 79 věta první s. ř. s.).
17. Žalobce na základě poučení, kterého se mu dostalo v označeném usnesení krajského soudu v souvislosti s dříve podanou žalobou na ochranu proti nezákonnému zásahu, v nyní souzené věci zvolil pro svou obranu správný žalobní typ žaloby proti nečinnosti.
18. Podle ust. § 79 odst. 1 věty první s. ř. s. ten, kdo bezvýsledně vyčerpal prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu, může se žalobou domáhat, aby soud uložil správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení.
19. Souhlasným vyjádřením žalobce i žalovaného má krajský soud za prokázané, že žalobce u nadřízeného správce daně podal podnět na ochranu před nečinností správce daně, o němž bylo rozhodnuto nadřízeným správním orgánem tak, že byl v souladu s § 38 odst. 4 daňového řádu odložen. Krajský soud má tedy podmínku bezvýsledného vyčerpání prostředků stanovených procesním předpisem (daňovým řádem) k ochraně proti nečinnosti za splněnou.

20. Podstatou posuzovaného sporu je otázka, zda za daného procesního stavu bylo povinností správce daně vydat meritorní rozhodnutí, nebo zda mohl reagovat vyrozuměním o neúčinnosti podání, jímž bylo dodatečné daňové přiznání žalobce ze dne 22. 12. 2020.
21. Obsahem správního spisu má krajský soud za prokázané, že správce daně reagoval na dodatečné daňové přiznání výzvou podle § 74 daňového řádu.
22. Podle § 74 odst. 1 daňového řádu vyzve správce daně podatele, aby ve stanovené lhůtě odstranil vady podání, pro které je nezpůsobilé k projednání, nebo pro které nemůže mít předpokládané účinky pro správu daní, nebo které spočívají ve skutečnostech, že podání nebylo učiněno stanoveným způsobem nebo ve stanoveném formátu či struktuře. Výzva obsahuje poučení o následcích spojených s neodstraněním označených vad (§ 74 odst. 2 daňového řádu). Budou-li vady podání odstraněny ve stanovené lhůtě, hledí se na podání jako by bylo učiněno řádně a včas. Nebudou-li vady podání odstraněny, stává se podání uplynutím stanovené lhůty neúčinným, o čemž pořídí správce daně úřední záznam a vyrozumí podatele (§ 74 odst. 3 daňového řádu).
23. Ust. § 74 daňového řádu lze chápat jako určitou pojistku, aby k zahájení řízení, jakožto okamžiku, s nímž jsou spojeny významné procesní konsekvence, nedocházelo bez dalšího v těch případech, kdy podání daňového subjektu vykazuje natolik závažné vady, že není žádoucí, aby takové účinky vyvolávalo. K charakteru těchto vad se vyjádřil NSS v rozsudku ze dne 15. 5. 2014 č. j. 9 Afs 24/2013-31, v němž uvedl, že: „.....vada dle § 74 odst. 1 daňového řádu, která brání projednání podání může spočívat též v nesrozumitelnosti či nejednoznačnosti podání pramenící z velmi zásadních a na první pohled i laikovi patrných hlubokých rozporů mezi označením podání a jeho obsahem, k čemuž však zpravidla budou muset přistoupit i další okolnosti přisvědčující této nesrozumitelnosti nebo nejednoznačnosti. Podstatné je, aby vznikaly objektivní a zásadní pochyby o vyznění podání jako celku bránící jeho projednání. K odstranění takové vady je třeba podatele vyzvat a nelze ji překlenout na základě mechanické aplikace § 70 odst. 2 daňového řádu.“. Ust. § 70 odst. 2 daňového řádu přitom ukládá správci daně posuzovat podání podle jeho skutečného obsahu a bez ohledu na to, jak je označeno (srov. rozsudek NSS sp. zn. 3 Afs 56/2015).
24. V posuzované věci vydal správce daně žalobci dne 27. 1. 2021 výzvu podle § 74 odst. 1 daňového řádu k odstranění vady podání ze dne 22. 12. 2020 *spočívající v uvedení blíže nespecifikovaného data zjištění důvodu pro podání dodatečného daňového tvrzení na dani z příjmů právnických osob*.
25. Podle ust. § 74 odst. 4 daňového řádu, nebudou-li vady podání podle odst. 1 písm. a) nebo b) ve stanovené lhůtě odstraněny, stává se podání uplynutím této lhůty neúčinným.
26. Žalobce na výzvu reagoval ve lhůtě uložené správcem daně písemným podáním s uvedením důvodů podání dodatečného daňového přiznání, za něž označil stanovisko a právní rozbor daňového poradce vydaný dne 27. 11. 2020, který současně předložil jako přílohu svého podání spolu s předžalobní výzvou ze dne 3. 11. 2020.
27. Označenými listinami má krajský soud za prokázané, že žalobce v zákonné lhůtě výzvě správci daně vyhověl a datum zjištění důvodu pro podání dodatečného daňového tvrzení dostatečně konkrétně specifikoval. Správce daně následně ve vyrozumění o neúčinnosti podání ze dne 10. 3. 2021 (str. 2 vyrozumění) věcně vyhodnotil obsah sdělení žalobce ve vztahu k běhu lhůty podle § 141 odst. 2 daňového řádu., *de facto* tak vyhodnotil právní

otázku, která měla být řešena právě meritorním rozhodnutím, proti němuž by žalobce měl právo opravného prostředku.

28. Krajský soud tedy nesdílí názor žalovaného, že vady, k jejichž odstranění vyzval výzvou ze dne 27. 1. 2021, nebyly žalobcem odstraněny. Tvrzení žalovaného, že žalobce dostatečně nedoložil datum zjištění důvodu pro podání dodatečného daňového přiznání, je nepravdivé. Žalobce v reakci na výzvu správce daně uvedl věcně i časově zcela srozumitelně a konkrétně právní skutečnosti z jeho pohledu rozhodné pro posouzení lhůty dle § 141 odst. 2 daňového řádu. Pro vydání vyrozumění o neúčinnosti dodatečného daňového přiznání ze dne 22. 12. 2020 proto nebyly splněny zákonné podmínky.
29. Krajský soud má shodně s žalobcem za to, že za procesního stavu nastalého po jeho vyhovění výzvě správce daně měl správce daně bezodkladně vydat meritorní rozhodnutí, neboť jak vyslovil NSS v usnesení rozšířeného senátu ze dne 27. 7. 2010 č. j. 5 Afs 92/2008-147, vyměřovací řízení je zahájeno daňovým přiznáním či hlášením nebo dodatečným daňovým přiznáním a v souzené věci byla vada podání prokazatelně odstraněna, takže dalšímu průběhu řízení nic nebránilo.
30. Soud přitom nijak nehodnotí, jaký obsah by mělo meritorní rozhodnutí mít, dospěl však k závěru o nezbytnosti jeho vydání. Krajský soud se zcela ztotožňuje s názorem žalobce, že vydání meritorního rozhodnutí je nutné pro jeho další právní obranu a že absence jeho vydání žalobce na jeho procesním právu obrany zkrátí, ať již v rámci správního řízení či následně v rámci soudního přezkumu dle § 65 a násl. s. ř. s.
31. Na základě shora uvedené argumentace dospěl krajský soud k závěru o důvodnosti žaloby na nečinnost, a proto jí v plném rozsahu vyhověl a žalovanému uložil povinnost rozhodnout ve věci dodatečného daňového přiznání žalobce ze dne 22. 12. 2020 v přiměřené lhůtě, při jejímž určení vyšel z žalobního petitu. Pro úplnost soud dodává, že postup podle § 74 odst. 3 věty druhé daňového řádu nemá účinky skončení řízení, neboť není rozhodnutím ve smyslu ust. § 65 s. ř. s. (srov. rozsudek NSS sp. zn. 3 Afs 56/2015).
32. S ohledem na úspěšnost žalobce ve věci byl žalovaný zavázán také k úhradě nákladů, které žalobci s tímto řízením vznikly (§ 60 odst. 1 s. ř. s.), a to za zaplacený soudní poplatek ve výši 2 000 Kč a dále za právní zastoupení v rozsahu dvou úkonů právní služby po 3 100 Kč a 2x režijní paušál po 300 Kč. Odměna právnímu zástupci byla v souladu s ust. § 35 odst. 10 s. ř. s. zvýšena o částku odpovídající dani z přidané hodnoty, kterou je zástupce žalobce povinen odvést podle zvláštního právního předpisu. Celkově činí náhrada nákladů řízení částku 10 228 Kč.
33. Vzhledem k odlišné úpravě s. ř. s. a zákona č. 99/1963 Sb. občanského soudního řádu, v platném znění (dále jen „o. s. ř.“) týkající se nabytí právní moci rozhodnutí stanovil soud žalovanému k plnění lhůtu 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku (ust. § 154 odst. 4 s. ř. s., § 159 a § 168 o. s. ř.). Podle ust. § 149 odst. 1 o. s. ř. za použití § 64 s. ř. s. zavázal soud žalovaného zaplatit náhradu nákladů řízení k rukám advokáta, který žalobce v řízení zastupoval.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu.

Nesplní-li povinný, co mu ukládá toto vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Ostrava 10. listopadu 2022

JUDr. Monika Javorová
předsedkyně senátu